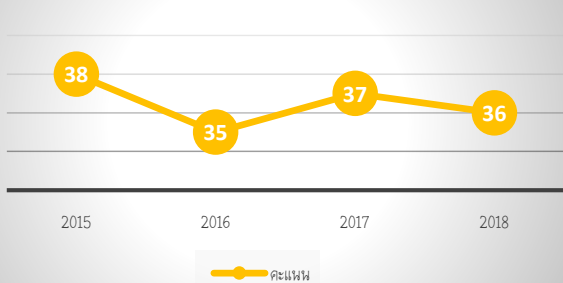

รู้ไว้ไกลโทษ

“ผลประโยชน์ทับซ้อน บ่อเกิดของปัญหาการทุจริต”

เมื่อวันที่ ๒๙ ม.ค. ๒๕๖๒ องค์กรเพื่อความโปร่งใสนานาชาติ (Transparency International หรือ TI) ได้เปิดเผยดัชนีภาพลักษณ์การคอร์รัปชันในรัฐบาลทั่วโลก (Corruption Perceptions Index หรือ CPI) ประจำปี ๒๐๑๘ สำหรับประเทศไทยปรากฏว่าได้คะแนน ๓๖ คะแนน จากคะแนนเต็ม ๑๐๐ คะแนน ลดอันดับลงจากปี ๒๐๑๗ ที่อันดับ ๙๖ ของโลก เป็นอันดับที่ ๙๙ ของโลก

ดัชนีภาพลักษณ์การคอร์รัปชันของประเทศไทย

สำหรับสาเหตุส่วนหนึ่งที่ทำให้อันดับภาพลักษณ์การคอร์รัปชันของประเทศไทยลดลงนั้น เนื่องมาจากเรื่องผลประโยชน์ทับซ้อนที่ฝังรากลึกในประเทศไทยมานาน และส่วนใหญ่ไม่รู้ว่าการกระทำบางอย่างของตนนั้น ถือเป็นผลประโยชน์ทับซ้อน ดังนั้น รู้ไว้ไกลโทษในฉบับนี้ เราจะมาทำความรู้จักกับคำว่า “ผลประโยชน์ทับซ้อน” ที่ฝังรากลึกในประเทศไทย

องค์การเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนา (Organization for Economic Cooperation and Development หรือ OECD) ได้นิยามคำว่า “ผลประโยชน์ทับซ้อน” (Conflict of Interest) คือ ความทับซ้อนระหว่างผลประโยชน์ส่วนตัวและผลประโยชน์สาธารณะที่มีผลต่อการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐ

กองส่งเสริมจริยธรรมและป้องกันการทุจริต

กรมทางหลวงชนบท

No.๒๓ วันที่ ๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒

ผลประโยชน์ส่วนตน (Private interest)

เป็นผลตอบแทนที่บุคคลได้รับ โดยเห็นว่ามีคุณค่าที่จะสนองตอบความต้องการของตนเอง หรือของกลุ่มที่ตนเองเกี่ยวข้อง ซึ่งสามารถแยกได้ ๒ ประเภท คือ

๑. ผลประโยชน์ส่วนตนที่เกี่ยวกับเงิน คือ การได้มาซึ่งเงินทอง และรวมถึงประโยชน์อื่นๆที่ไม่ได้อยู่ในรูปของตัวเงิน เช่น ได้สัมปทาน ส่วนลด ของขวัญ เป็นต้น

๒. ผลประโยชน์ที่ได้จากความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ครอบครัว หรือกิจกรรมทางสังคมวัฒนธรรมอื่นๆ เช่น การฝากลูกเข้าเรียนในสถาบันการศึกษา เป็นต้น

ผลประโยชน์สาธารณะ (Public interest)

คือประโยชน์ของชุมชนโดยรวม ไม่ใช่ผลประโยชน์ของปัจเจกบุคคล และไม่ใช่ผลประโยชน์ของกลุ่มคน

ลักษณะของผลประโยชน์ทับซ้อนนั้นมีหลายรูปแบบ และความเสียหายก็แตกต่างกัน ซึ่งแต่ละแบบมีข้อสังเกตดังนี้

๑. การเรียกรับผลประโยชน์สำหรับตนเอง หรือผู้อื่น เช่น เจ้าหน้าที่ของรัฐเรียกรับสินบนจากบริษัทเอกชน เพื่อแลกกับการให้บริษัทเอกชนได้รับการประมูลงานจัดซื้อจัดจ้างจากภาครัฐ

๒. การใช้ตำแหน่งหน้าที่แสวงหาประโยชน์สำหรับตนเองหรือผู้อื่น เช่น เจ้าหน้าที่จัดจ้างบริษัทเอกชนของครอบครัวตนเอง ให้เป็นผู้ซ่อมบำรุงระบบคอมพิวเตอร์ของหน่วยงานต้นสังกัด

๓. การใช้ข้อมูลลับแสวงหาประโยชน์สำหรับตนเอง หรือผู้อื่น เช่น เจ้าหน้าที่ของรัฐได้ทราบข้อมูลโครงการตัดถนนเข้าหมู่บ้าน จึงบอกให้ญาติพี่น้องไปซื้อที่ดินบริเวณโครงการดังกล่าว เพื่อขายให้กับราชการในราคาที่สูงขึ้น

๔. การรับทำงานอื่นภายนอกหน่วยงาน ในเวลาราชการ เช่น เจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีหน้าที่ด้านการบัญชี ใช้เวลาราชการในการทำงานให้แก่บริษัทเอกชนในการตรวจสอบทางบัญชี

๕. ใช้ทรัพย์สินของทางราชการเพื่อประโยชน์ส่วนตน เช่น การใช้รถยนต์ของทางราชการไปใช้ส่วนตัว

ดังนั้น จึงขอให้พวกเราชาว ทช.พึงระวังการกระทำอันเป็นการเข้าข่ายได้รับผลประโยชน์ทับซ้อนจากการปฏิบัติหน้าที่อันขัดต่อประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน ข้อ ๕ ที่กำหนดให้ข้าราชการต้องแยกเรื่องส่วนตัวออกจากตำแหน่งหน้าที่ และข้อ ๖ ที่กำหนดให้ ข้าราชการต้องละเว้นจากการแสวงหาประโยชน์ที่มีขอบโดยอาศัยตำแหน่งหน้าที่และไม่กระทำการอันเป็นการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตน และประโยชน์ส่วนรวม